

GARANCIA

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY
A vidékért kezesszük

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

XVII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2023. DECEMBER

3. OLDAL
SZŐLŐ-
TELEPÍTÉSI
PÁLYÁZAT

4. OLDAL
BÉRHIJZALÓ
CSALÁD

8. OLDAL
MAGYAROK
KENYERE A
JÖVŐÉRT
ÖSZTÖNDÍJ-
PROGRAM

Interjú

TOVÁBB NÖVEKVŐ AGRÁRHITELEZÉS

A CIB Bank markáns és erősödő szerepet tölt be a magyar élelmiszer-gazdaság finanszírozásában, így saját hiteltermékekkel és kedvezményes hitelezési konstrukciók közvetítésével is részt vesz az agrárszektor finanszírozási igényeinek kielégítésében. A bank az előttünk álló években is vonzó perspektívát lát a hazai agrárszektor hitelezésében. Erről beszélgettünk Szabó Balázssal, a CIB Bank vállalati vezérigazgató-helyettesével.

Milyen szerepet tölt be a bank az agrárágazat finanszírozásában?

A CIB Bankban van egy agrárkompetencia-központ, mely az ágazat finanszírozására hivatott. Csak akkor tudunk eredményesen részt venni az ágazat fejlesztésében, ha ismerjük is azt. Ehhez folyamatosan nyomon kell követnünk az agrárium helyzetét, a jogszabályok változását, valamint a lehetséges elérhető technológiát. Az agro-biznisz (a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, a kapcsolódó kereskedelem, az input beszállító szektor stb.) stratégiai fontosságú ágazat, így megkülönböztetett szerepet tölt be a banki hitelezésben. Elsősorban az utóbbi öt-hat évben nőtt meg ezen területek finanszírozásának súlya, a piaci részesedésünk növekvő tendenciát mutat. Az agrárszektor banki finanszírozásában nagyobb a piaci hányadunk, mint a bank egészének a teljes finanszírozási piacon. A lízingnek kiemelt szerepe van agrárpiaci térnyerésünkben, de a többi banki termék kihelyezése is dinamikusan bővül. Korábban főleg a nagyobb vállalkozások kiszolgálásában vettünk részt, de mára a kisebbek felé is erőteljes nyitás zajlott le. A piaci térnyeréshez hozzájárult annak a hozzávetőlegesen öt éves gyakorlatnak a kiteljesítése is, hogy dedikált szakértőink foglalkoznak az agráriummal, ők támogatják mind a kis- és középvállalati, mind a nagyvállalati ügyfeleink személyes banki kapcsolattartóinak munkáját.

A mostani változó körülmények és kihívások közepette hogyan ítéli meg a bank az élelmiszer-gazdaságban rejlő üzleti lehetőségeket?

A 2022/2023-as időszak küzdelmes periódus a magyar agrárágazat számára. Meg kell birkózni például a tavalyi aszálykárral, a geopolitikai konfliktusok hatásaival, a terményárak hektikus alaku-

SZABÓ BALÁZS

A CIB BANK HOSSZÚ TÁVON
GONDOLKODIK AZ AGRÁRIUMBAN.
ÉSZSZERŰ KOCKÁZATOK,
NÖVEKEDÉSI LEHETŐSÉG.

lásával, az inflációs körülményekkel és a magasabb kamatkörnyezet következményeivel. Egy szektor vagy vállalkozás esetében azonban nem csupán egy-egy év folyamatait kell figyelembe venni, hanem hosszú távon célszerű gondolkodni. A mezőgazdaságra és az élelmiszer-feldolgozásra továbbra is kiemelkedő területként tekintünk. A szektor fundamentumai erősek, nemzetgazdasági jelentősége nagy, piaci kilátásai pedig számos lehetőséggel kecsegtetnek. A megelőző jó gazdálkodási és pénzügyi lehetőségeket biztosító évek során számos vállalkozás komoly tartálékokat halmozott fel, amely segít megalapozni az előttünk álló időszak fejlődését. Ráadásul az élelmiszer-gazdaság számára már hozzáférhetők a nemzeti forrásokkal kiegészített uniós támogatások. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a KKV szegmensben kirajzolódó lehetőségekre és az élelmiszeripar fejlődésére, mert ez utóbbi színvonala még mindig elmarad a piaci alternatíváktól és követelményektől.

Melyek lesznek a banki agrárhitelezési politika alapvető vonásai? Várhatóak-e ebben új megoldások?

Az elmúlt két-három év fejleményei is rávilágítottak arra, hogy az agrárágazat szereplőinek, akárcsak finanszírozóinak a folyamatos változások kihívásaival és persze lehetőségeivel kell együtt élniük. Épp ezért a CIB Bank hitelezési politikája kiemelt szerepet szán az agrárszektor finanszírozásának. A fegyelmezett gazdálkodásnak is köszönhető, hogy az agrárium vállalkozásainak csődrátája az egyik legalacsonyabb a nemzetgazdaságban. Egy agrárvállalkozás finanszírozási igényének mérlegelésénél több év gazdálkodásának jellemzőit kell áttekintnünk, figyelembe véve a várható piaci trendeket is. Ugyanakkor meg kell érteni a különféle területek (például az állattenyésztés, a növénytermesztés) üzleti modelljeit, és ahhoz szükséges igazítani a hitelezési megoldásokat. Tekintettel az előbbiekre, jövőbeni agrárfinanszírozási politikánkban nagy hangsúlyt helyezünk a fenntartható gazdálkodás követelményeinek érvényesítésére, a precíziós gazdálkodás fejlesztésére és a hatékonyságjavító beruházások előmozdítására. Ez utóbbi szempontok figyelembevétele nemcsak a környezeti, piaci trendekhez való alkalmazkodást, hanem a hatáson, piacképes gazdálkodást, és így a stabil pénzügyi helyzetű vállalkozói partneri kör épülését is előmozdítja.

Mely támogatott hitelkonstrukciók voltak és lesznek elérhetők a banknál?

A CIB Bank arra törekszik, hogy valamennyi fontos támogatott hitelkonstrukció elérhető legyen portfóliójában, így a korábbi években igénybe vehetők voltak nálunk például a Magyar Fejlesztési Bank, a Magyar Nemzeti Bank, az Eximbank és az Agrárminisztérium kamattámogatási programjai egyaránt. Az MNB NHP Hajrá és az EXIM hitelprogramjaiban kimagasló piaci részesedést értünk el. Akárcsak más ágazatok, az agrárium vállalkozásai is hozzászoktak ahhoz, hogy olcsó hitelekhez lehetett hozzájutni, napjainkra azonban megemelkedtek a kamatok. Noha azok szintje az előttünk álló időszakban várhatóan mérséklődni fog, sokak számára csak a magasabb piaci kamatú hitel lesz elérhető. A vállalkozásoknak így jobban át kell gondolniuk, hogy valóban hatékonyan használják-e fel a rendelkezésükre álló forrásokat. Ezzel együtt, ha szűkebb palettával, de a banknál most is rendelkezésre állnak kedvezményes feltételrendszerű hitelkonstrukciók, így például a KAVOSZ általános és agrárműködési,

beruházási és lízingtermékei, az EXIM Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram konstrukciói. A jelenlegi és várható kamatkörnyezetben a támogatással elérhető hitelkonstrukciók iránt tartósan kiemelkedő lehet az érdeklődés. A felmerülő igények kiszolgálása továbbra is alapvető üzleti célja a CIB Banknak.

Milyen elmozdulások figyelhetők meg a hitelezési termékekben? Milyen elképzelések rajzolódnak ki az agrárszektor jövőbeni kiszolgálásával kapcsolatban?

Az elmúlt évek felfelémozgásokat hozó fejleményei után a gazdaságban egyfajta megnyugvásra számíthatunk. A gépberuházások ez évi visszaesése miatt a lízingfinanszírozás szűkült, ám az élelmiszer-gazdasági beruházások várható emelkedése 2024-ben újra fellendülést hozhat ezen a banki területen. A factoring profilban emelkedik a finanszírozási igény, a vevőkockázatok alapos elemzésével itt is bővülés várható. A Közös Agrárpolitika forrásainak célba juttatása is komoly lehetőséget kínál, például a közvetlen támogatás előfinanszírozása, vagy a jövőre folytatódó Vidékfejlesztési Program pályázati projektjeinek pénzügyi kiszolgálása. A támogatott hitelkonstrukciók kihelyezésében is részt veszünk, az előzetes információk szerint ezek, például a KAVOSZ és az EXIM hiteltermékei a jövő évben is hozzáférhetők lesznek. Kiemelten kezeljük a versenyképesség javítását megcélzó beruházások finanszírozását. A digitális kiszolgálás valamennyi ügyfelünk számára elérhető, de továbbra is nagy súlyt helyezünk a személyes kapcsolattartásra.

Mi az alapítványi kezességvállalás szerepe a hitelezésben? Milyen irányba fejlődhet a bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közötti együttműködés?

A garancia intézménynek a jelenlegi helyzetben – amikor a gazdasági kockázatok nagyobbak, mint a korábbi években voltak – felértékelődik a szerepe. Az alapítványi kezesség biztonságot nyújt a banki hitelezés számára, különösen az élelmiszer-gazdaság esetében. Higgadtabb ügyfélkezelést, és a felelősségteljes döntések mentén szélesebb körű finanszírozási tevékenységet tesz lehetővé. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) közreműködése szerves része az agrárium banki finanszírozásának. A kezességvállalás nagymértékben mérsékli a bank részéről jelentkező hitelkockázatokat, a finanszírozott vállalkozások esetében pedig vonzó díjazás ellenében csökkenti a bevonandó biztosítéki kört. Meghatározó a szerepe a kisebb vállalkozások, így a mikrovállalkozások, őstermelők és a családi gazdálkodók forráshoz jutása tekintetében. Persze a nagyobb vállalkozások finanszírozásának esetében is jól jön a kezességvállalás. Összességében az AVHGA kezessége hatásosan képes támogatni az agrárvállalkozások finanszírozási szükségletének kielégítését, és így egyidejűleg a bank piaci érdekeit is szolgálja. Ugyanakkor az alapítvány helyzetéből fakadóan – nevezetesen, hogy szoros kapcsolatot ápol például a bankrendszer egészével, az agráriumhoz kapcsolódó szakmai szervezetekkel, érdekképviselletekkel, a kormányzattal, és így egy sajátos nézőpontból koordináló szerepet tölt be a finanszírozási rendszerben – egyfajta tudásközpontként is szolgál. Ez a banki termékfejlesztést és az üzletpolitika alakítását is segíti: megosztjuk ismereteinket az agrárágazat helyzetének és folyamatainak alakulásáról, a finanszírozási rendszer kihívásairól és lehetőségeiről.

Finanszírozás

ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGGEL ÉRHETŐ EL AZ AGRÁR SZÉCHENYI KÁRTYA MAX+ FOLYÓSZÁMLAHITEL

A mostani nehéz, szankciók által is sújtott gazdasági helyzetben, és az ezzel összefüggésben kialakult magas kamatkörnyezetben számottevő segítséget jelent az agrárszektor szereplői számára a 2023 őszén meghirdetett Agrár Széchenyi Kártya MAX+ folyószámla hitelkonstrukció. A kormány célja, hogy a kamattámogatott, szabad felhasználású hitellel hozzájáruljon a munkahelyek megvédéséhez, és az agrárvállalkozások versenyképességének növeléséhez, a gazdasági növekedés megalapozásához. A Gazdaságfejlesztési Minisztérium, az Agrárminisztérium és a KAVOSZ Zrt. együttműködésének köszönhetően létrejött új hiteltermék hatékony segítség a gazdálkodók számára a forgóeszköz-finanszírozás megfizethető szintjének biztosításában.

Minimum 500.000, legfeljebb 100 millió forintos kölcsön vehető fel, egy-három éves futamidőre. A fiatal mezőgazdasági termelők esetén adható hitel maximuma 25 millió forint. A hitel teljes összegének visszafizetése a szerződés lejáratának napján egyösszegben esedékes. A hitel igénylésére a regisztrált irodahálózatban, így a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének, a területi kereskedelmi és iparkamarák, illetve a KAVOSZ Zrt. irodáiban van lehetőség. A konstrukció keretében a hitelszerződések megkötése 2024. június 29-ig lehetséges.

Az Agrár Széchenyi Kártya MAX+ folyószámla hitelkonstrukcióhoz biztosított állami kamattámogatás révén a vállalkozások által fizetendő nettó ügyleti kamat mintegy 5 százalék/év. A hitelkeret megnyitásakor annak nagyságától függő banki bírálati díjat és a kezességi díj állami támogatáson felüli részét kell kifizetni. A hitel futamideje alatt a ténylegesen kihasznált kölcsönösszeg után napi négyedévente a kamattámogatással csökkentett ügyleti kamat, illetve kezelési költség megfizetése esedékes. Rendelkezésre tartási jutalék nem kerül felszámításra. A hitel fő biztosítója az Agrár Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása, illetve esetenként tárgyi biztosíték, valamint a feltételeknek megfelelő magánszemély készfizető kezességvállalása.

Támogatás

SZŐLŐTELEPÍTÉSI PÁLYÁZAT

A szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához igényelhető támogatásról szóló, a közelmúltban módosított 57/2020. (XI. 13.) AM rendelet alapján a borszőlő-termelők ez évben ismét egyéni tervet nyújthattak be a támogatással elvégezni kívánt szerkezetátalakítási tevékenységeikre. A szőlőültetvények szerkezetátalakítási támogatása az egyik legfontosabb borpiacszerzési intézkedés, amelynek segítségével az uniós csatlakozás óta a hazai borszőlőültetvények több, mint fele megújult, és így a magyar szőlőtermesztés minősége nagymértékben javult.

A rendelet értelmében a most 2023. november 2. és 30. között beadott egyéni terveket a Magyar Államkincstár (Kincstár) legkésőbb 2024. március 31-éig bírálja el. Az egyéni tervben megjelölt, befejezett szerkezetátalakítási tevékenységekre vonatkozó kifizetési kérelmeket majd április 1. és július 1. között lehet benyújtani. Támogatható tevékenység a fajtaváltás, az ültetvény áttelepítése, és a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítása. A Kincstár az egyéni terveket összesen 50 millió euró összeg erejéig hagyja jóvá. A támogatási összeg meghatározásakor a forintra történő átszámításnál a támogatás kifizetésének borpiaci éve első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett devizaárfolyamot kell alkalmazni. A szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítására irányuló tevékenységekre a jóváhagyható összeg legfeljebb 10 százaléka fordítható.

A támogatás a végrehajtott tevékenység költségeihez való hozzájárulásból, valamint fajtaváltás és ültetvény-áttelepítés esetén a bevételkiesést ellentételező pénzbeli kompenzációból áll. A 2023/2024. borpiaci évben a támogatás mértéke a rendeletben meghatározott költségátalányok és kompenzáció 75 százaléka, ha a szerkezetátalakítással érintett terület világörökségi területen fekszik; 60 százaléka, ha az intézkedéssel érintett terület nem világörökségi területen fekszik, azonban az intézkedéssel érintett terület fekvése szerinti földrajzi árujelző (OEM vagy OFJ) szerkezetátalakítási tervének megfelelő; 50 százaléka, ha az egyéni terv nem felel meg a szerkezetátalakítási tervnek.

Interjú

BÉRHZLALÓ CSALÁD

A családi vállalkozások jelentős hányada nem rendelkezik elegendő tőkével, ugyanakkor a meglévő ingatlanaikat és a családi munkaerőt viszonylag könnyen tudják hasznosítani. A bedolgozói, vagy – a mezőgazdaságban inkább – integrátori kapcsolat kedvező, ám korántsem kockázatmentes lehetőséget biztosít a baranyai Piskó településen működő Matyi Agro Kft. számára.

A vállalkozás történetével és tevékenységével Matyi Zoltán ügyvezető ismertette meg bennünket.

Családunkban nagy hagyománya van a bérhizlalásnak. A gyökerek még a „háztájis” időszakra nyúlnak vissza. Édesapám a hetvenes-nyolcvanas években a téesz és az ÁFÉSZ szervezésében nevelt hízókat. Általában 200-220 állat volt a kezei között. Jóllehet most nem tűnik soknak, de akkor ez nagy állománynak számított. Később, a téesz és az ÁFÉSZ megszűntével abbamaradt ez a munka. A rendszerváltás után édesapám folyamatosan kereste, hogy miként lehetne valahol a bérhizlalásba bekapcsolódni. Amikor tudomására jutott, hogy a Bonafarm Mezőgazdaság sertés-ágazata kialakított egy olyan konstrukciót, amelynek keretében hízó alapanyagot helyez ki, édesapám rögtön jelentkezett, és 2012 őszén újra beindította a bérhizlalást. Azóta folyamatosan partnerei vagyunk a Bonafarmnak. Természetes, hogy ha egy vállalkozás eredményes, akkor a tulajdonosok tovább gondolkodnak a fejlesztésén, a tevékenység bővítésén. Ez nálunk is így volt, de sajnos meg kellett tapasztalni a vállalkozói lét kockázatos oldalát is. A 2016-ban indított ÁTK pályázat keretében támogatást nyertünk egy 2000 férőhelyes sertéstelep létesítésére, de sajnos nem tudtuk megvalósítani, mert mire belekezdünk az építkezésbe, lényegében minden anyagnak és szolgáltatásnak közel 50%-kal felment az ára, ezért kénytelenek voltunk elállni a projekt

megvalósításától. Mindez 15 millió forint kiesést jelentett a vállalkozásunknak, hiszen ki kellett fizetni a tervezőt és a pályázatíró, mert megnyertük a pályázatot, vagyis sikeres volt a tevékenységük, de nem tudtuk megkezdeni a beruházást. Úgy egyeztünk meg, hogy akkor törlesztünk, amikor leadunk egy-egy turnus hízót, ami azt jelentette, hogy összességében elvitte egymásfél év profitját a sikertelen pályázat. Ez megrázó volt. Mivel zöldmezős beruházás lett volna egy vásárolt területen, szerencsére úgy egyeztünk meg az eladóval, hogy ha nem sikerül a projekt, akkor visszavásárolja a területet. Ez meg is történt. A régi telepeken folyt tovább a termelés, ami révén napi kapcsolatban maradtunk az OTP Bankkal.

A továbblépésben is segített a bank?

Ígéretet kaptunk, hogy ha találunk egy megfelelő használt telepet, akkor a saját lehetőségeik szerint segítenek. Természetesen ehhez hozzá tartozik, hogy évtizedek óta ismernek bennünket, tudják, hogy lelkiismeretesen dolgozunk, soha nem volt elmaradásunk. Amikor a szomszéd településen találtunk egy megfelelő telepet, a bank által, és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készítő kezessége mellett meg is tudtuk vásárolni. A hatvanas években épült, tehát nem a legmodernebb, viszont amit lehetett, felújítottunk. Az eladó megengedte, hogy még mielőtt a nevünkre írták volna, bemehessünk a telepre. Hetekig dolgoztunk rajta, mindent kitarítottunk, kimostunk, fertőtlenítettünk, elvégeztettük a rágcsáló irtást, ha kellett, a fém elemeket meghegesztettük, az épület egyes részeit felújítottuk. Ötven millió forintos költséggel kicseréltük az etető rendszert, ami most már behordja az önetetőkbe a tápot. A trágyázás még azt jelenti, hogy naponta ki kell pucolni a szalmás trágyát, amit a biogáz üzem elszállít tőlünk. A trágya feldolgozása egy megállapodás alapján történik. Mi átadjuk egy nagyvállalkozónak a trágyát, aki elszállítja, és kivonja belőle a biogázt, ennek fejében önköltségi áron kapunk szalmát, ami a mai búzaszalma árakon igen komoly költségcsökkentő tényező, nekünk pedig nélkülözhetetlen, nem csak az almozás miatt, hanem azért is, mert a sertés eszik is az alomból, így fedezi a rostsükségletének egy részét. Mindezek miatt fontos a garantált minőség. A szalmát kezelik, így nem gombás és mentes minden fertőző anyagtól.

A családi összefogásról a következőket mondta Matyi Zoltán:

Végül a család egész tevékenysége a bérhizlalásra épül. Úgy vagyunk vele, hogy családon belül mindent megosztunk. Például a most vásárolt új telep tulajdonjoga fele-fele arányban Dezső testvéremé és az enyém. A napi munkába is mindenki beleteszi a részét. Édesapám nyugdíjazása óta, vagyis 2012-től én vagyok a Kft. ügyvezetője, Dezső pedig a széles körű szakmai tudását hasznosítva a sertéstartást irányítja. Édesapám pedig – mondhatom – a legfőbb tanácsadónk, hogyha szükséges, képviselőnk. Szükség van az élettapasztalatára, amit hasznosítunk is. Többek között ő tanított minket arra, hogy ha bármilyen értesítés, megkeresés érkezik, egy másolatot küldjünk el a banknak, hogy pontosan lássák, hányadán állunk. Így nem érhet meglepetés bennünket.

MATYI ZOLTÁN

"

A GYÖKEREK MÉG A „HÁZTÁJIS” IDŐSZAKRA NYÚLNAK VISSZA

ALAPVETŐ FONTOSSÁGÚ AZ ÁLLOMÁNY FIGYELÉSE, ÉS HA SZÜKSÉGES, AKÁR EGYETLEN BETEG ÁLLAT GYORS KISZÚRÉSE

Mekkora a tevékenység mérete?

Két telepen viszonylag korszerű körülmények között 1.500, az új telepen pedig 7.700 sertést hizlalunk, 6-8 alkalmazott foglalkoztatásával. A Bonafarm adja a hízó alapanyagként szolgáló malacot, hozza a tápot, meg bonyolítja a fuvarokat, amit nem is gondolnánk, hogy milyen jelentős költség. A malacszállítást, tápszállítást, hízószállítást, mindent a Bonafarm intéz. Mi a helyet meg a munkát adjuk. Az eredményesség - a minőségtől függően - változó. Az alapár, első osztályú hízó esetén minden ráhizlalt kilóra 43 forint. Ezt korrigálják különböző szempontok szerint felfelé, vagy lefelé. Ha nagyobb az állat, akkor 15 forint körül van ugyanez az ár, ha kicsi, akkor pedig 25 forint. Ha valaki nagyon jól csinálja, akkor van egy kis prémium is. Ez egy leadott hízóra vonatkoztatva azt jelenti, hogy van egyrészt 2.500 forint állatjóléti támogatás, plusz a ráhizlalt súly után kapott ár. Általában 90 kilogrammot szoktunk ráhizlalni, amiért 3.500 és 4.000 forint körüli összeget kapunk. A kettőből tevődik össze az átvételi ár. Ez 6.000 forintot jelent hízónként, ha az ember jól csinálja. Mi valószínű, hogy megfelelően csináljuk, mert az értékelések szerint a 110 bérhizláló sorában általában a tizedik körüli hely valamelyikén vagyunk.

A bértartás gazdaságilag érzékeny pontjairól a következőket mondta Matyi Zoltán:

Természetesen a bérhizlalásnál is kell gazdálkodni. Talán a legfontosabb a takarmányfelhasználás. Adott, hogy a Bonafarm mennyi tápot ad egy kiló hús előállításához, de az, hogy elegendő-e, marad-e, vagy éppen túlfogyasztásba kerültünk, az a bérhizlalótól függ. A mi telepeinken korszerű etetőrendszerek vannak, nem tudnak pocskékolni az állatok, összességében elegendő a kapott táp, sőt egy kicsi marad is. De ahány bérhizláló, annyiféle eredmény. Az tény, hogy aki nem korszerű körülmények között tartja az állatokat, könnyen előfordulhat, hogy kicsit túlfogyaszt az állomány, így aztán kevesebb a haszna, sőt olyan eset is van, hogy az elszámoláskor alig tud felmutatni valamilyen eredményt. Ugyanígy érzékeny pont az állomány egészségügyi helyzete. A szerződés szerint az elfogadható elhullás 3% lehet, az e feletti elhullásból eredő kár a gazdát terheli. Ebből következik, hogy alapvető fontosságú az állomány figyelése, és ha szükséges, akár egyetlen beteg állat gyors kiszűrése. A Bonafarmnak rendkívül gyors és pontos információs rendszere van. Bármilyen esemény

történik, azonnal jegyzőkönyvezzük. Szükség esetén az állományszintű kezelés költségét az integrátor fizeti, viszont a beteg állatok egyedi gyógyítása, kezelése, a gyógyszerelés költsége bennünket terhel, ugyanígy az egyedi, vagy kisebb csoport oltása is. A mindennapokban ez azt jelenti, hogy azonnal észre kell venni, ha valami egészségügyi probléma van az állománnyal, vagy akár egyetlen állattal is. Betelepítés előtt a Bonafarm szakemberei megvizsgálják a telep higiéniai állapotát, mintát vesznek a padozatról és más gyakran használt helyekről, ellenőrzik az etetőket, itatók fertőtlenítését. Nekünk kell biztosítani a teljes járványvédelmet, amit többször is szigorúan ellenőriznek. Mindez komoly beruházást igényel, és erősen befolyásolja a gazdálkodás eredményét is.

A fejlesztés további irányáról is szólt az ügyvezető.

A Bonafarm folyamatosan számításokat végez, és ezek alapján elemzi a gazdálkodást, amit rendszeresen megbeszélünk. Rendkívül fontos ez a számunkra, mert egy kisvállalkozó nem tud ilyen elemzéseket végezni, nem láthatja pontosan, hogy a különböző tényezők hogyan befolyásolják az egy állatra jutó profitot. Az új telep vásárlásakor a Bonafarm szakemberei bemutatták, hogy egy állatra vetítve mekkora profitot érhetünk el. Mivel ezáltal látjuk a bérhizlalás jövőjét, és tudjuk, hogy az utolsó állat leadása után 21 napra pontosan fizetnek, nagy biztonsággal tervezhetünk. Úgy gondoljuk, hogy az új telepből nem vesszük ki a profitot, hanem minél előbb visszafizetjük a hiteleket, és tovább korszerűsítünk.

Támogatás

KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS

A 2023. kárenyhítési évben bekövetkezett mezőgazdasági károk után a kárenyhítő juttatás iránti kérelmet 2023. november 30-áig azok a károsult gazdálkodók nyújthatták be, akik a 2023. évi kárenyhítési időszakban bejelentették kárukat. A kérelmet 2023-ban is a szokásos módon a Magyar Államkincstár erre szolgáló internetes felületén lehetett beadni. A kérelem a benyújtási határidőn belül frissítve többször is benyújtható, a Kincstár és az agrárkár-megállapító szerv a 2023. november 30-án 24 óráig utolsóként beérkezett kérelmet veszi figyelembe. A kárenyhítő juttatás iránti kérelemről legkésőbb 2024. március végéig születik döntés, az igazoltan károsult gazdák ez alapján kapják meg a kárenyhítő juttatást.

A kárenyhítő juttatás alapját a tárgyévi hozamérték és a referencia hozamérték különbsége, azaz a hozamérték-csökkenés (termelésiérték-kiesés) képezi. A kárenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig terjedhet, amennyiben a károsult gazda rendelkezik megfelelő mezőgazdasági biztosítással. A mezőgazdasági termelő a kárenyhítő juttatás felére jogosult, ha az adott kárenyhítési évre vonatkozóan az üzemi szintű referencia hozamértéke legalább annak fele mértékéig nem kötött az adott növénykultúrára jellemző aszály, belvíz, felhőszakadás, jégeső,

mezőgazdasági árvíz, tavaszi fagy, őszi fagy, téli fagy, illetve vihar káreseményre kiterjedő hatályú mezőgazdasági biztosítást.

A kárenyhítő juttatás iránti kérelemben a növénykultúra tárgyévi- és referencia hozamértéke az Agrárminisztérium által megadott referenciaárak felhasználásával állapítható meg. Ha egy növénykultúra esetében a termelőnek nem áll rendelkezésre a referenciaidőszak valamelyik évére saját hozamadata, akkor a referenciahozam meghatározásához az ugyancsak közzétett 2018-2022. évi átlaghozam-adatok használhatóak fel. A 2023. évi átlaghozam-adatok is elérhetők, amelyeket kizárólag akkor kell alkalmazni a kárenyhítő juttatás iránti kérelemben, ha a termelőnek azért nem áll rendelkezésre az idei évi saját hozamadata, mert a növénykultúra betakarítási szintje nem érte el a szokásos mérték felét. A referencia-időszak közzétett referenciaárait és átlaghozam-adatait az Agrárminisztérium adott esetben felülvizsgálhatja (például a végleges KSH adatok alapján). Az így módosult referenciaadatok csak a tárgyévi kárenyhítő juttatás szempontjából relevánsak, és azok nem jogosítják fel a termelőt a korábbi évek kárenyhítő juttatás iránti kérelmének utólagos módosítására.

A HUNGARIKUM PÁLYÁZAT MEGEMELT TÁMOGATÁSA

Az Agrárminisztérium a hungarikum törvény 2012-es elfogadását követően minden évben pályázatot ír ki a magyar nemzeti értékek, kulturális örökség gyűjtésének és széles körű megismertetésének támogatására. A helyi közösségek, magánszemélyek évről évre élénk aktivitást mutatnak a szűkebb környe-

zetükben fellelhető unikális értékek (például agrártermékek, élelmiszerkészítési eljárások stb.) felkutatására, amelyek így bekerülhetnek a helyi, a vármegyei-, a külhoni nemzeti- vagy ágazati értéktárba, majd pedig a hungarikumok közé. Jelenleg 12.000 települési értéket, 150 kiemelkedő nemzeti értéket

és 87 hungarikumot tartanak nyilván, amelyek egyebek mellett az agrárium nemzetközi és hazai marketingjének is részei. Az idei nagy érdeklődésre tekintettel a tárca 227 millió forintos többletforrást biztosított a 2023-as pályázat tartaléklistáján szereplő több mint 100 pályázó számára. Így összesen mintegy 300 nyertes pályázó, hozzávetőlegesen 680 millió forint támogatási összeget nyert el.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingósággal vagy ingatlanlall rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Támogatás

2024 ELEJÉN INDULNAK AZ ÚJ AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK

Az Agrárminisztérium elkészítette és honlapján közzétette a vidékfejlesztési támogatások 2024. évi pályázati menetrendjét. Eszerint az év elejétől megkezdődik az új pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése. A jövő év végéig szóló menetrend kialakítását nem írja ugyan elő jogszabályi kötelezettség, de a mostani nehezebb gazdasági, piaci és finanszírozási környezetben az érintettek számára különösen fontos a tervezhetőség és kiszámíthatóság. Elsőként – várhatóan februárban – az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukciók meghirdetésére kerül sor. 2024 márciusában jelenhet meg a mezőgazdasági és élelmiszeripari beruházások első pályázati csomagja, amely magában foglalja az élelmiszeripar, a takarmányipar, a kertészet és az állattartás beruházásait segítő felhívásokat. Ugyancsak tavasz elején kerülhet sor az ökológiai szempontból fontos földhasználat-váltást segítő támogatás kihirdetésére. Nyárra készülhet el a generációváltást segítő felhívás, míg ősze várhatók a vidéki térség fejlesztését segítő különféle pályázati konstrukciók. Az év végén lesz pályázható például a precíziós gazdálkodást, a terménytisztítás-száritás technológiai megújulását segítő támogatás. A meghirdetett pályázatok egyaránt lehetőséget biztosítanak majd a mikro-, kis- és középvállalkozások, a nagygazdaságok, továbbá élelmiszer feldolgozó tevékenységet végző gazdák és vállalatok számára egyaránt, hogy az elmúlt két év gazdasági-piaci változásaira reagálva a termelésüket hatékonyabbá tegyék, hozzáadott értéküket növeljék, megalapozzák a fenntartható gazdálkodást, és megfeleljenek a zöld elvárásoknak.

A vidékfejlesztési célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevé-

kenysége az előttünk álló időszakban is jelentősen közreműködik abban, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel járuljanak hozzá a hazai élelmiszer-gazdaság és vidék előrelépéséhez. A fejlesztési projektek nagyobb arányban valósulnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki. Az agrárszektor pályázataival kapcsolódva nagyobb lehet a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A vidékfejlesztési projektek finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező hitelek, beruházási önerő hitelek, kiegészítő forgóeszközhitel) létrejöttében és működtetésében egyaránt segít az AVHGA kedvező feltételű kezessége.

A ZÖLDÍTÉSI FELADATOK ELŐTÉRBE KERÜLÉSE

Az Európai Unióban erős a törekvés a mezőgazdaság zöld átállásának megvalósítására. A magyar Közös Agrárpolitikai Stratégiai Terv zöld intézkedései is ennek megfelelően kerültek kialakításra. A mostani támogatási időszakban az Agrárminisztérium több és hatékonyabb ösztönző eszközt alkalmaz a környezettudatos gazdálkodási megoldások előmozdítására. A zöldítéssel összefüggő feladatok minden gazda számára kötelezővé tett eszközei az alaptámogatáshoz kapcsolódóan kerülnek előírásra. A támogatási rendszer ugyanakkor önkéntes alkalmazásukat is ösztönözi az agrár-ökológiai program (AÖP), az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és az ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) jogcímek esetében.

A mezőgazdaság számos szereplője érzi úgy, hogy a zöldítés terén más ágazatokhoz ké-

pest nagyobb nyomás nehezedik rájuk, ezért az agrártárca olyan megoldásokat igyekszik megtalálni, amelyek révén a gazdálkodók számára nemcsak többlet kötelezettséggé jelentkezik a zöldítés, hanem a gazdálkodás ésszerű és vonzó átforgatását is jelenti. Ez nem könnyű, mert egyszerre kell megoldani a piaci áringadozásokhoz, a klimatikus és az együttműködési rendszerek változásaihoz való alkalmazkodást, a termelésbiztonság fenntartását, illetve a zöldítés feladatait. A kisebb, alacsonyabb tőkeerejű gazdaságoknak fajlagosan sokkal nagyobb adminisztrációs és pénzügyi terhet jelent a zöld követelményeknek való megfelelés, még akkor is, ha támogatást is kapnak hozzá. Természetesen a nagyobb gazdaságok esetében is összetett, több éven keresztül jelentkező gazdálkodási és adminisztrációs feladat-együttessel kell megbirkózni. Miközben dokumentálni kell

például a növényvédőszer-felhasználást és a tápozást, lépéseket kell tenni a klimatikusan ellenállóbb fajták, művelési módok, táblaformák, és nedvességmegtartó technológiák elterjesztésével kapcsolatban. Több évig tart, amíg kitapasztalható az új termelési gyakorlatok hatásossága, termelésbiztonsága. A gazdálkodóknak nagyon sok új ismeretre lesz szükségük, e téren különösen erősen kell majd támaszkodniuk a különféle szakmai szervezetekre, mint például a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamarára, a tanácsadó hálózatokra, a termelői integrációs és szakmaközi szervezetekre. Ugyanakkor annak is ösztönző hatása lehet, hogy a Vidékfejlesztési Program várható pályázati kiírásai is fokozottabb hangsúlyt helyeznek a környezetvédelem, vagy a fenntartható gazdálkodás szempontjaira.

TÁMOGATÁSI ELŐLEG FOLYÓSÍTÁSA

Az utóbbi időszakban erősen hektikussá vált a világ élelmiszerpiaca. A keresleti-kínálati viszonyokat több, sokszor kiszámíthatatlan tényező befolyásolja. A bizonytalanság minden meghatározó agrár-ágazatban jelen van, de különösen érvényes a gabonaszektorra, amelyet a tavaly kirobbant orosz-ukrán háború következményei jelentősen felforgattak. Az idén indult új Közös Agrár-politika (KAP) szabályrendszere a korábbiakhoz képest alaposan megváltozott, ennek ellenére az egységes kérelmek beadása gördülékeny volt, több mint 150 ezer kérelem érkezett be. Így lehetővé vált, hogy egyes agrártámogatások esetében a korábbi években megszokottak szerint 2023. október közepén megindulhasson az előlegek kifizetése. Ez a tavalyi történelmi aszály, illetve az ukrán import miatt fellépő piaci zavarokkal, terményárcsökkenéssel sújtott gazdálkodók likviditása szempontjából ez évben is különös jelentőséggel bír.

Az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása szerint a részfizetésekkel együtt összesen közel 280 milliárd forint forráshoz jutnak hozzá a gazdálkodók az év végéig. A vonatkozó AM rendelet szerint először az alaptámogatás, az újraelosztó támogatás, a termeléshez kötött támogatások (anyajuh, hízott bika, tejhasznú tehén, extenzív gyümölcs, intenzív gyümölcs), valamint a későbbiekben a vidékfejlesztési támogatások közül az agrár-környezetgazdálkodás (AKG) és

ökológiai gazdálkodás (ÖKO) esetében lesz előlegfizetés. A 2023-ban bevezetett Agro-ökológiai Program (AÖP) keretében igényelhető támogatásokra a KAP szabályrendszere miatt nem lehet előleget fizetni. Az eddigiekhez hasonlóan a fiatal gazda támogatásokra sem fizetnek előleget.

A KAP Stratégia Tervben a közvetlen támogatások euróban meghatározott összegeit minden évben az Európai Központi Bank (EKB) szeptember utolsó munkanapján közzétett középárfolyama alapján számítják át forintra. Ez az idén 389,5 forint/euró. Az európai uniós szabályok szerint a teljes támogatásnak legfeljebb 70 százaléka fizethető ki előlegként. A feltételeesség előírásainak való megfelelés esetén, minden 1 hektár terület feletti gazdálkodó részesül most alaptámogatásban, ennek előlege maximum 37.900 forint lehet hektáronként. Az újraelosztó támogatás keretében a kis- és a közepes, 1.200 hektár alatti gazdaságok 150 hektárig többlettámogatást kapnak: az első 10 hektár után hektáronként legfeljebb 22.400 forint, további 140 hektárra pedig maximum 12.300 forint előleg fizethető. A termeléshez kötött, célzott ágazati támogatásra jogosultak közül a tejhasznú tehén-, a hízott bika- és az anyajuh-tartással, az extenzív- és intenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó gazdálkodók számíthat még előlegre.

AZ ALAPÍTVÁNY 12 TEHETSÉGES MAGYAR FIATALT TÁMOGATOTT A „MAGYAROK KENYERE A JÖVŐÉRT” ÖSZTÖNDÍJPROGRAM KERETEIN BELÜL

A Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) által létrehozott Magyarok Kenyere Alapítvány 2011-ben indította útjára a Magyarok Kenyere Programot, amely a Kárpát-medencei

gazdatársadalom segítő szándékú összefogásának gondolatából napjainkra az egyik legjelentősebb, legszélesebb tömegeket megmozgató, nemzeti szintű karitatív kezdeményezéssé fejlődött. A MAGOSZ, mint a Magyarok Kenyere Alapítvány alapítója és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) 2023 februárjában indította el a „Magyarok Kenyere a jövőért” kezdeményezést. Annak célja a kárpát-medencei magyar agrárium jövőjének megalapozása, a felnövekvő nemzedék szakmai fejlődésének segítése, amely a magyar agrárium megújításának is alapvető feltétele. A „Magyarok Kenyere a jövőért” kezdeményezés - elsősorban a fiatal gazdálkodókra összpontosítva - 2023 nyarán meghirdetett ösztöndíj-programmal támogatta a biztonságos élelmiszertermeléshez, a zöld és környezetvédelmi szempontokat hatékonyan érvényesítő fenntartható gazdálkodáshoz szükséges tudás megszerzését. Ennek keretében 2023. október végén 12 kárpát-medencei (kiemelten kárpátaljai) tehetséges magyar fiatal részesült tanulmányait és gazdálkodásukat segítő, fejenként 500.000 forintos ösztöndíjban. Az AVHGA hosszabb távon is kiemelt feladatának tekinti, hogy a társadalmi felelősségvállalás szempontjaira tekintettel, anyagilag is támogassa a fiatalok tanulmányait, gazdálkodását és szakmai fejlődését.

Fotó: Lévi Zsolt, NAK